

[Kirkeministeren.]

Tre sogns pastorater har man haft i mange år. Med hensyn til fire sogns pastoraterne, der som hovedregel dannes ved sammenlægning af 2 to sogns pastorater med vidgende befolkningsunderlag, kan jeg oplyse, at de implicerede menighedsråd — og menighedsrådene er jo altid med inde i billedet — sædvanligvis ikke har ønsket at opgive samhörigheden mellem sognene i de oprindelige pastorater. De har derfor foretrukket oprettelse af fire sogns pastorater i stedet for delingen af to sogns pastoraterne og dermed sognenes sammenlægning til hver sin side. Derfor kan det ikke udelukkes, at dannelsen af fire sogns pastorater også kan finde sted i fremtiden.

I denne forbindelse kan jeg oplyse, at der nu er ca. 100 et eller to sogns pastorater med under 1.000 indbyggere. I de få tilfælde, hvor oprettelse af flersognspastorater har vist sig utilsigtsmæssig og har medført vanskeligheder i betjeningen af et større område, f. eks. et provsti, og jeg tænker i denne forbindelse på den præstelige betjening under ferier, weekendfrihed o. lign., er de oprindelige pastorater blevet genoprettet. At der i tre og fire sogns pastorater er messefald i nogle af kirkerne hver søndag, er ikke noget nyt. Det er heller ikke nogen større ulykke, for der vil næsten altid være en kirke i nærheden, hvor der holdes gudstjeneste.

Vanskeligheden er jo, at vi har de mange landsbykirker, som ikke kan bruges til andet formål ved nedlæggelse eller kan flyttes, men når der ikke længere er et rimeligt befolkningsunderlag, så må man til gengæld sammenlægge sognene i stort omfang, for at præsterne kan få et passende antal mennesker at betjene. Min direkte besvarelse af det stillede spørgsmål bliver derfor, at der i ministeriets behandling af de konkrete sager om pastoratsomlægninger netop tages hensyn til de af hr. John Haaber påpegede forhold.

John Haaber (V):

Det gør mig lidt urolig, at ministeren kan sige, at det ikke er nogen ulykke, der ikke er gudstjeneste i alle landets kirker om søndagen. Jeg vil sige, at det i allerhøjeste grad er ulykkeligt. Man kan ikke bare gøre dette til et spørgsmål om transport, så kan man

transporteres et andet sted hen til et sted, hvor der er gudstjeneste, for sognekirken udgør for de fleste mennesker stadig væk den sidste rest af det nære samfund, og den ønsker man at opretholde. Det er lykkeligt, at der er nogen i vor folkekirke, der stadig væk taler om vores kirke. Det er det, der er med til at gøre den danske menighed levende og give den en fremtid.

Men lad mig sige én ting til til ministeren, og det er dette, at menighedsrådsmedlemmerne, når de indtræder i menighedsrådet, underskriver en erklæring på ære og samvittighed, og i den lover de, at de vil arbejde for at give de bedste vilkår for menighedens liv og vækst. Når menighedsrådene derefter erklærer, at det vil være skadeligt for dem, at deres præstestilling nedlægges, så er det en sorg for dem at se, at ministeren, kirkeministeriet, ganske uden videre presser menighedsrådene til en sammenlægning, som de ikke ønsker. Når de alligevel går med til de store pastoratssammenlægninger, er det jo, fordi de er presset og gør, hvad de tror er bedst i øjeblikket.

Jeg vil gerne opfordre ministeren til at tage et initiativ, først og fremmest til en drøftelse og i forlængelse heraf til beslutninger, der kan løse de problemer, der eksisterer for den danske menighed i forbindelse med dette spørgsmål. Jeg vil bede ministeren om, at vi kommer til at drøfte sognestrukturen, for det er sådan, at sognestrukturen i mange sammenhænge er passeret af udviklingen — i nogle henseender er et sogn et alt for begrænset arbejdsområde for præsterne — og i forbindelse hermed bør præsternes ansættelsesvilkår også komme til drøftelse. Rådighedsordningen er et begrænset redskab til løsning af de nævnte problemer.

Endelig vil jeg bede ministeren om at tage initiativ til drøftelse af menighedsrådenes indflydelse og dispositionsfrihed, sådan at de kan tage initiativ til opgaver, der er påkrævet på lokalt plan.

Kirkeministeren (Jørgen Peder Hansen):

Jeg er naturligvis af den opfattelse, at gudstjenesterne er et meget, meget vigtigt led, det vigtigste led inden for det kirkelige område, men der skal også være en helt rimelig naturlighed i den måde, vi griber tingene an på. Jeg vil, bare for at nævne et